

Beskrivning om hälsa i Gävleborg 2023

Linnéa Humble, 2023-05-25 för Regional Mötesplats Gävleborg

God och jämlik hälsa för alla – vad innebär det?

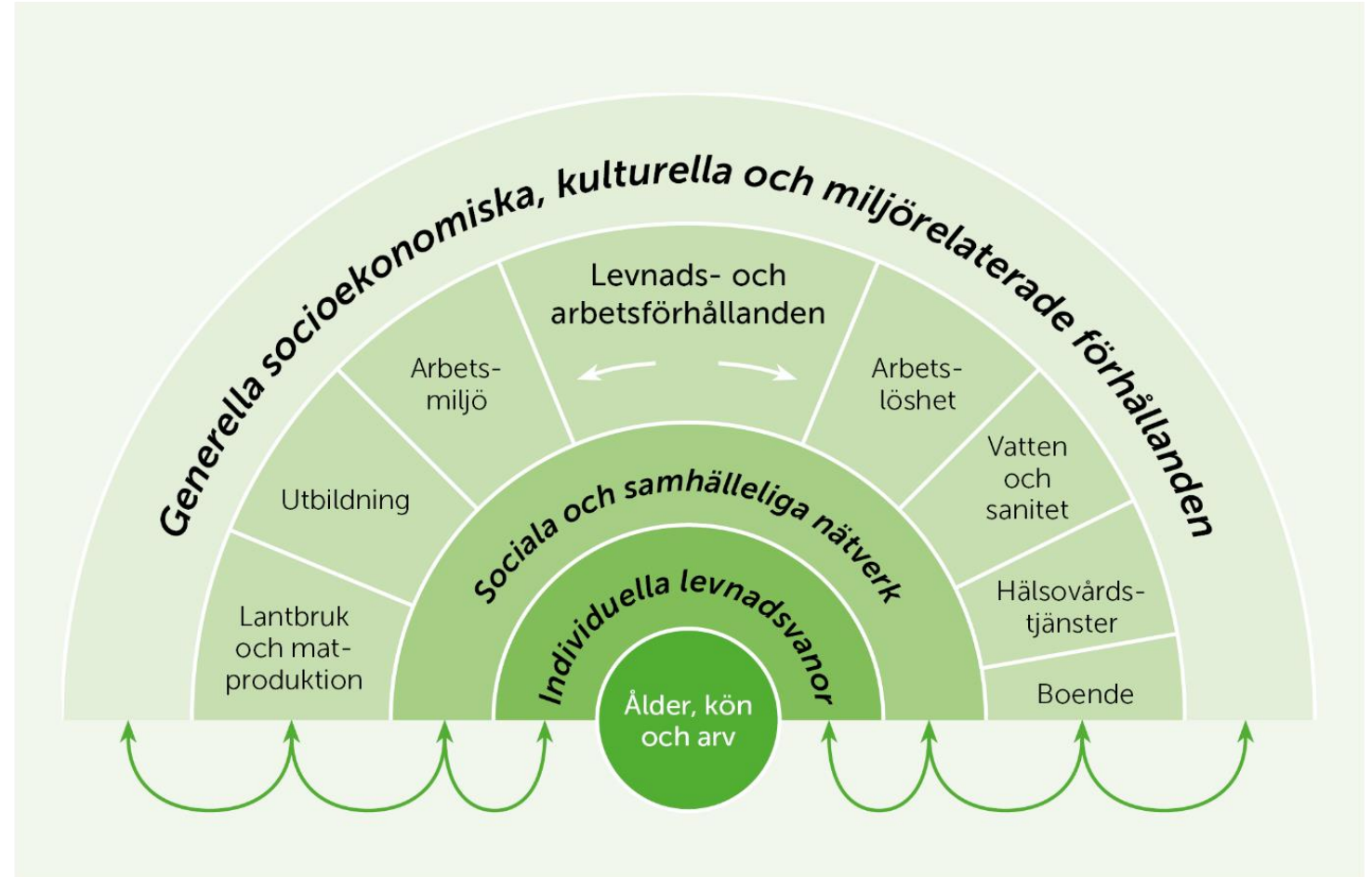
God hälsa handlar om hur bra vi mår, och vilka förutsättningar för hälsa som finns.

Jämlik hälsa handlar om hur hälsa varierar mellan grupper.

För alla handlar om *alla gävleborgare* oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder, socioekonomisk position eller var i länet en verkar och bor.

God och jämlik hälsa för alla – vad då förutsättningar?

Nuläget i Gävleborg

- Hälsan i Gävleborg blir allt bättre, men *inte för alla*
- Hälsa *och* förutsättningar för hälsa skiljer sig åt mellan *Gävleborg och riket*
- Hälsa *och* förutsättningar för hälsa skiljer sig åt mellan *grupper av gävleborgare*
- Det finns *grupper* att särskilt uppmärksamma
- Det finns *negativa trender* att ha ögonen på

Hälsan i Gävleborg blir allt bättre, men *inte för alla*

Några exempel:

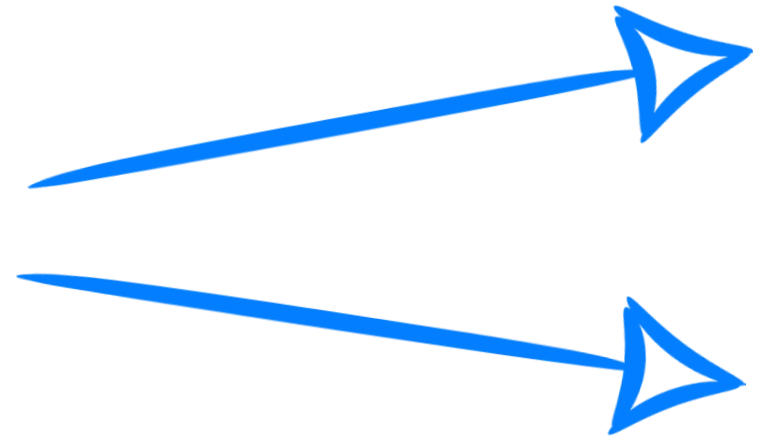
- Medellivslängden ökar
- Allt färre insjuknar i hjärtinfarkt
- Daglig rökning minskar

Medellivslängden ökar, men inte för alla

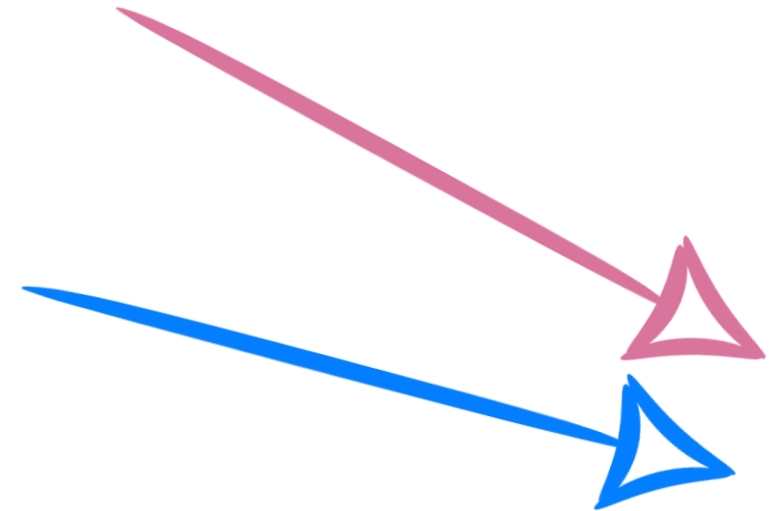
Medellivslängden **sjunker** för kvinnor som endast gått grundskola – gapet blir större.

Kvinnor som har gått högskola/universitet förväntas leva **7,3 år längre** än kvinnor som gått grundskola.

Insjuknande i hjärtinfarkt minskar, men i lägre takt för kvinnor

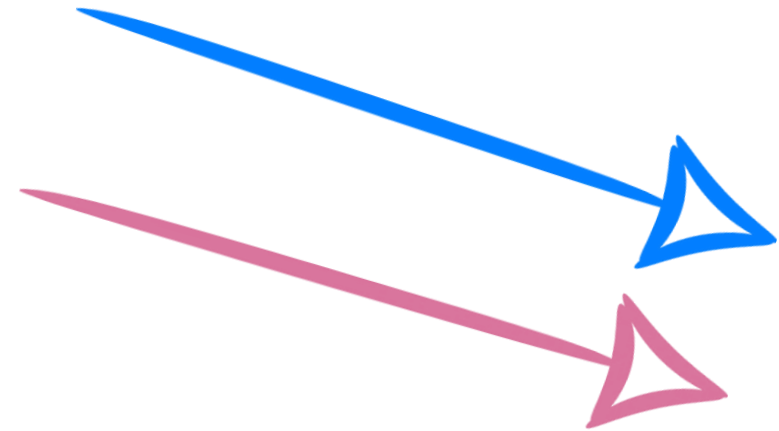
- **Allt färre** insjuknar
- **Fler män** än kvinnor insjuknar
- Men minskningen **är snabbare** för män

Daglig rökning minskar, men inte hos alla

Men, minskningen ses inte bland alla. Andelen dagligrökare är fortfarande hög bland:

- **Kvinnor 45-84** år
- Kvinnor med endast **grundskola**
- **Män födda** utanför Europa

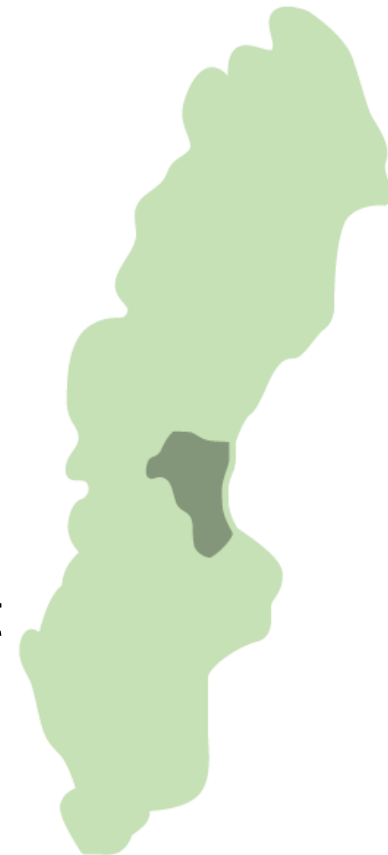

Hälsa *och* förutsättningar för hälsa skiljer sig åt mellan Gävleborg och riket

Några exempel:

- Gävleborgs län ligger högt vad gäller suicid
- Gävleborgare har riskfyllda levnadsvanor och skattar sin hälsa som sämre
- Mindre andel väljer att studera vidare efter gymnasiet
- Låg ekonomisk standard är mer vanligt

Hälsa *och* förutsättningar för hälsa skiljer sig åt *mellan grupper av gävleborgare*

Några exempel:

- Föräldrars utbildningsnivå är avgörande för ungas behörighet till gymnasiet
- Låg ekonomisk standard är särskilt vanligt vid arbetslöshet och hos ensamstående kvinnor med barn
- Långtidsarbetslöshet är fortsatt en utmaning – många av de som är arbetslösa har varit arbetslösa länge

Det finns *grupper* att särskilt uppmärksamma

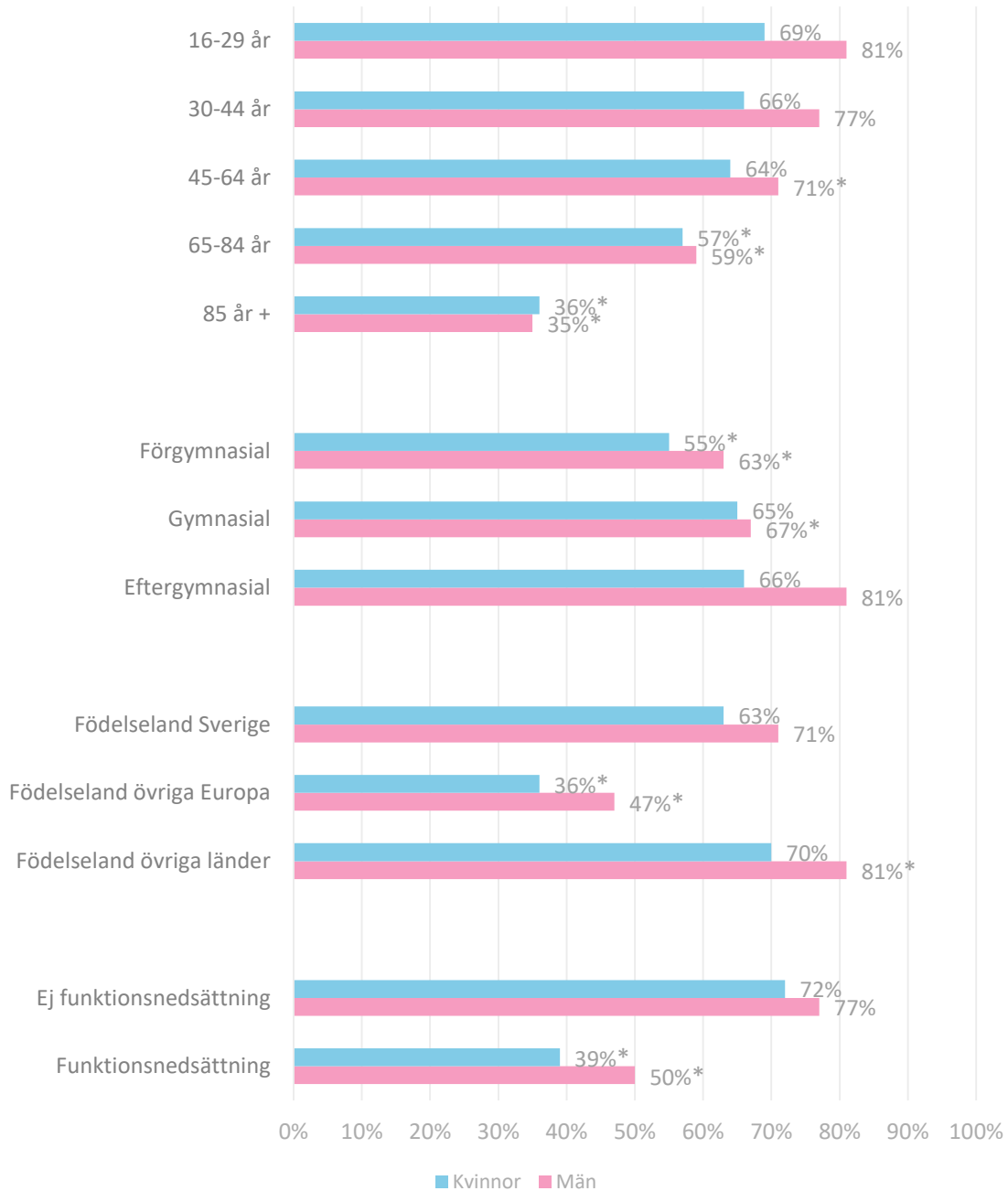
Kvinnor rapporterar ofta sämre hälsa än män, och trender som är positiva "för de flesta" har sällan samma positiva utveckling för kvinnor med låg utbildningsnivå.

Män ligger högt vad gäller riskfyllda levnadsvanor (särskilt riskkonsumtion av alkohol och kostvanor (dvs. lågt intag av frukt och grönt)) och antalet suicid, ofta är det medelålders män (45-64 år) som sticker ut negativt i statistiken.

Personer med funktionsnedsättning rapporterar genomgående så väl sämre hälsa som sämre förutsättningar för hälsa, än personer utan funktionsnedsättning, och här är skillnaderna är stora.

Självskattad hälsa: Andel (%) bra eller mycket bra

Det finns *flera* skillnader gällande självskattad hälsa

Det finns tydliga skillnader *mellan* könen:

- Förutom i den äldsta åldersgruppen är det, oavsett ålder, en mindre andel **kvinnor** som skattar sin hälsa som bra
- Det samma gäller **oavsett födelseland** och oavsett om en har eller inte har någon **funktionsnedsättning**

Det finns också skillnader *inom* könen:

- De **yngre** åldersgrupperna mår bättre, de äldsta sämst
- De med **lägst utbildning** mår sämre
- Kvinnor och män **födda i Europa** mår sämre

Särskilt stor skillnad finns:

- mellan personer med funktionsnedsättning och personer utan funktionsnedsättning

Det finns *grupper* att särskilt uppmärksamma

Hälsa och livsvillkor i **barn och ungdomsår** är oerhört viktigt för hälsa både här och nu, men också senare i livet.

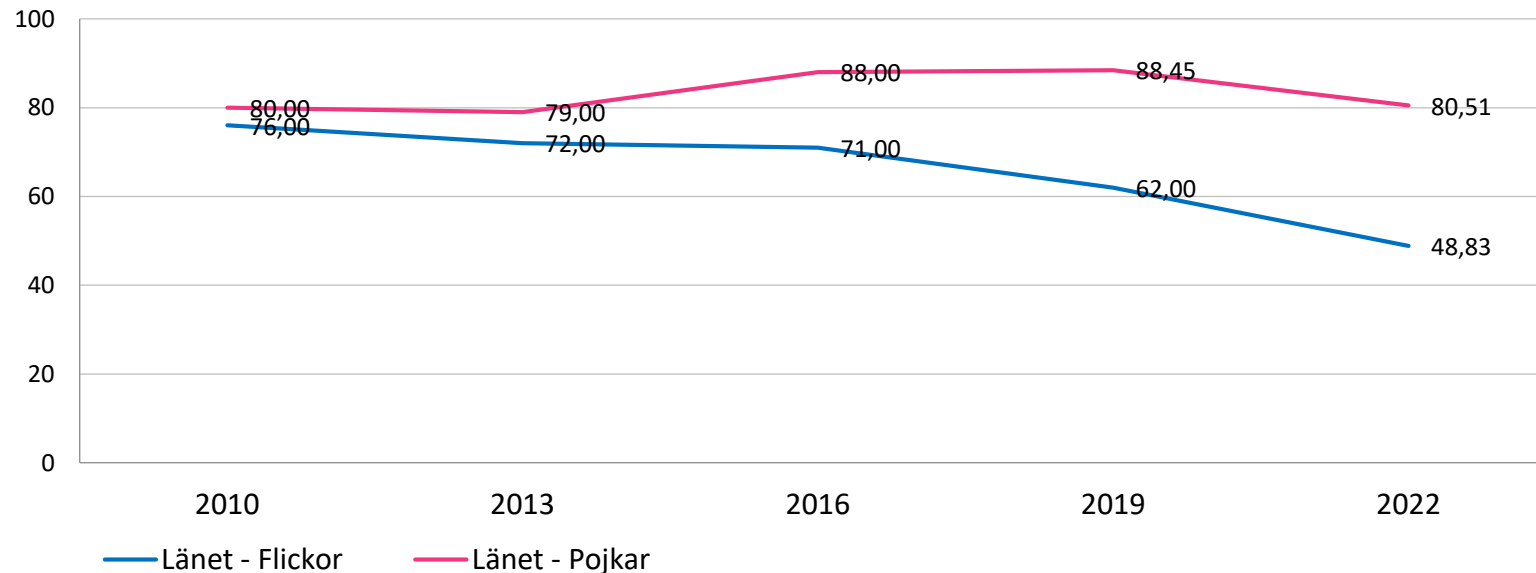
Det finns stora vinster av förebyggande arbete riktat mot **äldre**, och även här vet vi att behoven är stora.

Dessutom, vet vi också av tidigare studier att **hbtq-personer** rapporterar så väl sämre hälsa som sämre förutsättningar för hälsa.

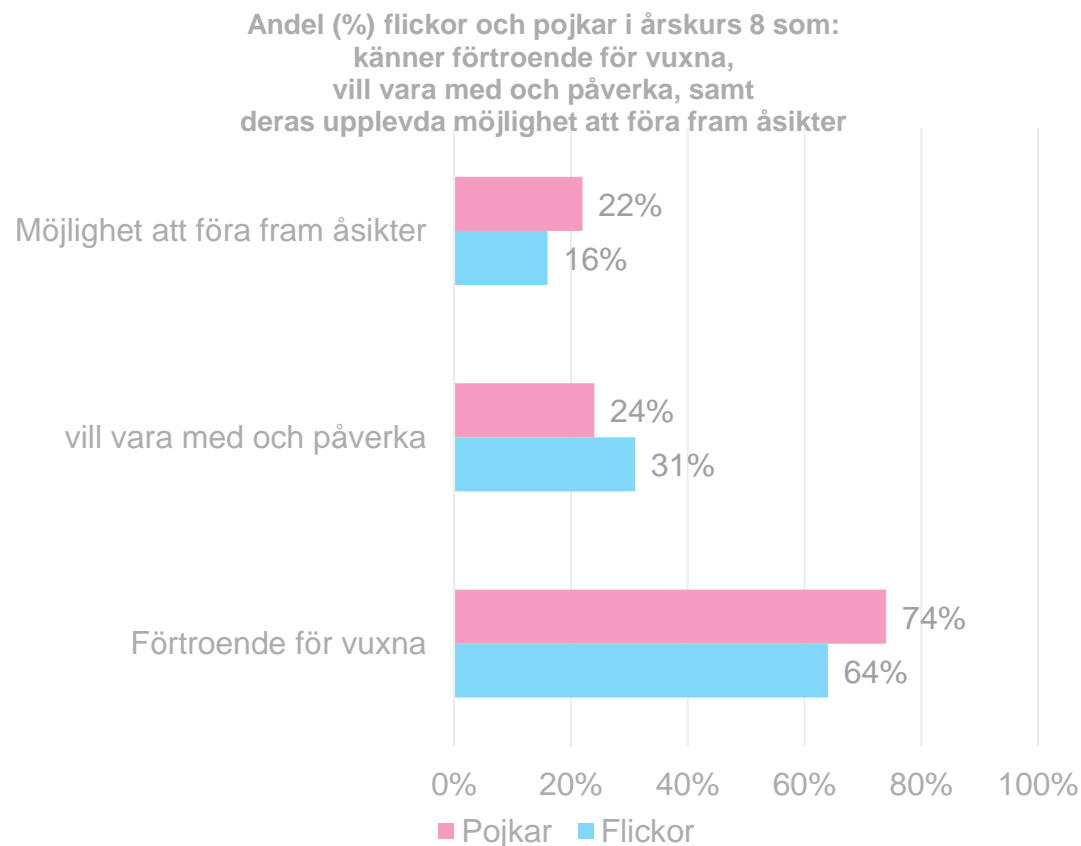

Könsskillnader i självskattad hälsa bland unga har ökat över tid

Självskattad hälsa årskurs 8: (Andel % svarat mycket bra och ganska bra)

Ungas vilja att påverka är större än deras upplevda möjlighet

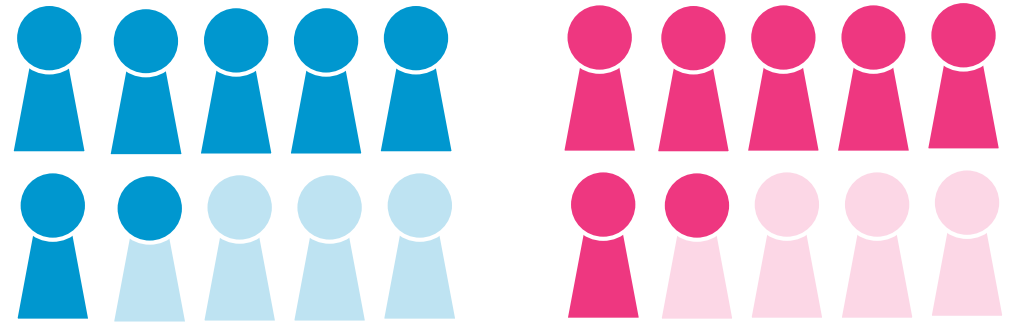
- Skillnaden mellan **att vilja** och den **upplevda möjligheten** att påverka är stor, särskilt hos **flickor**
- **Pojkar** har lite mer förtroende för vuxna än vad flickor har

Drygt hälften rör sig så som rekommenderat

I Gävleborg rör sig **64 %** av kvinnor och **65 %** av män minst 150 minuter/vecka

Andelen är lägst hos:

- Kvinnor och män **65-84 år** och **85+**
- Kvinnor och män **med funktionsnedsättning**

Det finns negativa *trender* att ha ögonen på

Några exempel:

- Karies bland barn ökar över tid
- Suicid ligger högt i Gävleborg
- Andel med symtom på psykisk ohälsa ökar
- Många har flera riskfyllda levnadsvanor
- Allt fler har svårt att lita på andra

Att stärka möjligheter till god hälsa för alla blir alltså än mer viktigt

regiongavleborg.se